



Ovulaatio hurmasi Kemin tuomariston

Vesa Kataisto

Kemin 27. sarjakuvapäivien yhteydessä järjestetty Pohjoismaiden sarjakuvakilpailu pidettiin ensimmäistä kertaa internetmuodossa. Kilpailun tuloksista ei julkaistu albumia, vaan voittosarjat pysyvät netissä. Palkintoraadin tehtävänä oli siis pähkiillä, mitkä kilpailuun osallistuneista töistä toimivat paitsi sarjakuvana, myös tietokoneen ruudulta luettuna.

Ensimmäisen palkinnon voitti Hanna Koljonen sarjallaan Ovulaatio.

Tuomaristoon kuuluneet Milla Paloniemi, Mari Ahokoivu ja Ville Hänninen kehuivat Koljosen sarjaa aihevalinnaltaan rohkeaksi, kokonaisuutena toimivaksi sekä kuvan että tekstin osalta hyvin lukukelpoiseksi nettimaailmassa. Kriitikko Hänninen arvioi Ovulaatiota seuraavasti:

“Näin hauskaa sarjakuvaa seksuaalisista vähemmistöistä ei ole Suomessa taidettu tehdä sitten Annukka Leppäsen Anopin unelman. Lesbo- ja homopariskunnan yhteistä lapsenhankintakeikkaa kuvaava strippikimara ammentaa huumorinsa noloista käytännön tilanteista, joita jälkikasvun siirtämiseen liittyy.”

Hanna Koljonen kertoo piirtäneensä siitä asti kun oppi pitämään kynää kädessä.

“Nuorempana halusin kuvittajaksi, mutta jossakin vaiheessa pää alkoi täyttyä asioista joita halusin sanoa, ja joita pelkällä kuvalla ei pysty aina kertomaan. Silloin aloin opiskella elokuva-alaa ja piirtäminen jäi taka-alalle, mutta aloin kuitenkin kaivata sitä”, Koljonen muistelee.

“Sarjakuvat tulivat elämään luonnollisena yhdistelmänä piirtämistä ja tarinankerrontaa. Halusin myös työn, jota voisi tehdä missä vaan, kunhan on muistanut ottaa mukaan palan paperia ja kynänpätkän. En mä sitä oikeesti miettinyt niin kauheesti, se vain tapahtui. Kuvituksiakin teen yhä.”

Koljonen ei koe oman sarjakuvavisivetyksensä olevan kovin laajapohjainen tai erityisen intohimoinenkaan. Sarjakuvia hän on alkanut lukea enemmän ryhdyttyään itse tekemään niitä.

“Nuorena luin lähinnä Aku Ankkaa, vanhempana olen viehätynyt monen kotimaisen tekijän töistä, esim. Katja Tukiaisen ja Kati Kovácsin. Bryan Talbotin Tuhman Rotan Tarina, Art Spiegelmanin Maus, Marjane Satrapin Persepolis, muiden muassa, ovat albumeita jotka ovat koskettaneet syvältä. Lassissa ja Leevissä

taas yhdistyy ihailtavalla tavalla viihdyttävyyttä, sekä syvemmät tasot, jotka aukevat itselleni kunnolla vasta aikuisena.”

“En haluaisi varastaa mitään sarjakuvaa sen tekijältä, vaikka joskus on tullutkin sanottua näin esim. Lassista ja Leevistä. En taitaisi kuitenkaan haluta olla Bill Watterson, vaan tehdä juuri näitä juttuja mitä juuri nyt teen.”

Sattuma korjaa satoa

“Lapsena piirsinkin paljon sarjakuvia, ja aina silloin tällöin olen jotakin tuheranut. Aktiivisesti aloitin sarjakuvapiirtämisen vasta pari-kolme vuotta sitten, inspiroiduttuani erään ystäväni hienoista sarjiksista. Alettiin tehdä omaa pienlehteä nimeltä Hihittävä Elefantti, ja se olikin niin kivaa, että monesti tuli valvottua aamuun asti pöydän ääressä. Heti herättyäni tartuin taas kynään. Ilman ystävääni tätä olisi tuskin tapahtunut ainakaan juuri silloin, ja oikeastaan voisi sanoa aikamoiseksi "sattumaksi" että alalle päädyin, vaikka nyt tuntuukin että näin juuri tässä piti käydä. Tuntuu, että monet asiat elämässä ovat juuri sellaisia; ne tapahtuvat ikäänkuin sattuman kautta mutta kuitenkin kuin niillä olisi

jokin vahva tarkoitus. Ehkä se on yksi ja sama asia.”

“Sarjakuviani on julkaistu Limingan paikallislehdessä, Voltti-lehdessä sekä erilaisissa asukasyhdistysten lehdissä. Suomen Pakolaisapu on työllistänyt minua paljon, heille olen tehnyt ns. opetussarjakuvia sekä kuvituksia moneen tarkoitukseen. Yksi suurimmista projekteista kuluneen vuoden aikana on ollut sarjakuvablogini (hannako.vuodatus.net). Syksyllä 2008 alan toteuttamaan ensimmäistä pitkä albumiani.”

Peruskoulutuksen alalle Koljonen sai Limingan Taidekoulun sarjakuvalinjalla.

“Omalla kohdallani taidekoulu mul-listi tapani sekä ajatella että tehdä sarjakuvia, en ikinä olisi tässä pisteessä ilman sitä. Tekeminen on nykyään ennen kaikkea kivaa ja rentoa, aikaisemmin saatoinkin nykertää otsa hiessä yhtä ruutua kokonaisen päivän, että siitä varmasti tulisi täydellinen. Ei siinä edennyt minnekään, vaikka täytyy myöntää että usein nautin myös sellaisesta tekemisestä. Isoin ero entiseen onkin se, että nyt saan sarjakuvia joskus jopa valmiiksi asti, ja minulle jää aikaa muuhunkin.”

“Koulu opetti minut pois täydellisyysvaatimuksista, opin sen, että ensin täytyy oikeesti piirtää ne 10 000 paskaa kuvaa, sitten saattaa alkaa syntyä jo jotain. Koulussa opin pitämään kuvapäiväkirjaa, piirtämään koko ajan ja joka paikassa. Se oli myös erittäin inspiroiva ympäristö työskennellä, kun joka puolella ihmiset tekevät samaa asiaa kuin sinäkin. Saa vaikutteita melkein tahtomattaan ja näkee miten valtavan monella tavalla sama asia on mahdollista tehdä.”

Nettikikkailu ei ole välttämätöntä

Ovulaatio-sarjakuvankaan syntymä ei ollut sattuman kauppaa, vaan pitkän ja monivaiheisen suunnittelutyön tulos. Sen päätyminen juuri Kemin kilpailun oli puolestaan sattumanvaraisempi juttu.

“Sarjakuva putkahti päähäni jo talvella -tarkoitukseni oli tehdä pitkä tarina jossa nais- ja miesparit miettivät lapsen hankintaa, ottaa vakavasti kantaa adoptiokysymykseen, kaikkea sellaista henkeväää ja järkevää. Sitten tuo juttu vaan halusi tulla ulos minusta, tai minun kauttani, tähän maailmaan, ja oli kyllä hauskaa sitä ylös merkitessä.”

“Myös kuvakäsikirjoitus syntyi jo talven aikana, nimenomaan strippimuo-toon. En vaan käsittänyt mihin sen te-kisin ja miksi. Kun kilpailu julkistettiin, tajusin että tännepä tietenkkin. Oli huip-pua että sain tehdä sen väreissä, jos siitä



Voittoisa Ovulaatio -sarja.

olisi tullut esimerkiksi pienlehti, se olisi ollut pakko toteuttaa mustavalkoisena.”

“Alkuun vierastin ideaa nettisarjakuvakilpailusta -siitäkin huolimatta että olen kohta vuoden julkaissut omaa nettisarjakuvaa! Ajattelin, että odotetaan kaikenlaisia kikkailuja mihin vain tietokoneet taipuvat, jotain ääniefektejä tai flash- juttuja. Päätin kuitenkin unohtaa moiset ja kokeilla tällaisella "tavallisel-la" sarjakuvalla, ja hyvä että kokeilin. Sellaisiahan suurin osa nettisarjakuvista oikeasti onkin. Kyllä nämä voittotyöt nyt luultavasti tavoittavat useampia lukijoita kuin mitä albumi olisi tehnyt, vaikka tuntuu se aina tosi hienolta kun saa painettua sarjakuvansa ihan paperille.”

“Netti on koulun ohella toinen sellai-nen juttu josta on sanottava, että ilman sitä en olisi tässä pisteessä. Blogi on tavoittanut todella moia ihmisiä, enkä todellakaan tajunnut sitä alkaessani sitä pitämään, ajattelin että ehkä jotkut ka-verit saattavat sitä silloin tällöin lukeista. Lähinnä tein sen omaksi huvikseni, ja jotta minulla olisi jotakin joka pitäisi työn touhussa.”

“Nyt tiedän, etten ole suinkaan ainoa, joka on tavoittanut lukijansa ensimmäi-senä netin kautta. Netti on ponnah-duslauta, onhan se monelle taas ihan uusi merkkipaalu kun saa ensimmäisen sarjakuvansa jukaistua paperilla. Ja sitten ihan oman albumin.. Toisaalta näitä ei voi laittaa mihinkään paremmuusjärjes-tykseen, netin edut ovat lukemattomat enkä usko nettiä hylkääväni vaikka julkaisisin kuinka monta sataa albumia. Netti tavoittaa, se on nopea tie tekijän päästä lukijan päähän, se on halpa ja helppo.”

Rajoittaako nettijulkaiseminen tekijää?

Painetulla sarjakuvalla on kustannus- ja levityssyistä rajatumpi yleisö kuin nettisarjakuvalla, jonka kuka tahansa voi lukea missä päin maailmaa tahansa. Vaikuttaako tämä Koljosen sarjakuvien sisältöön?

“Ei sitä kannata liikaa murehtia, kuka ehkä lukee sarjakuviani. Välillä siitä alkaa ottamaan stressiä, olettea itselleen

tietynlaisen kohdeyleisön ja alkaa miettiä minkälaista sarjakuvaa mun kenties tulisi piirtää jotta miellyttäisin heitä. Tai sitten alkaa sensuroida. Mietti, että en voi laittaa tätä tai tätä sarjakuvaan, kun se ja se saattaa lukea tämän.”

“Sitten piirtämisestä tulee suorittamis-ta, siinä tulee vaan kertakaikkiaan hul-luksi. On pakko palata entiseen tyyliin: laittaa paperille kaikki se, mikä paperille haluaa tulla, sen kummemmin liikoa ajattelematta. Voihan sitten julkaisuvai-heessa sensuroida pahimmat pois, mutta paperille kannattaa päästää ihan kaikki. Jos jotakin alkaa tukkimaan niin sieltä ei tule kohta enää mitään.”

“Itse seuraan hyvin monia blogeja, omastani löytyy linkit melkein kaikkiin joita seuraan. Niistä saa lukea kätevästi vanhojen opiskelutovereiden kuulumiset (kun nyt vaan päivittäisivät joskus!), lisäksi suosikkeihini kuuluvat esim. Olli Hietalan, Ville Rannan ja Milla Palonien blogit.”

Kemin kansainvälisen kilpailun voitto on hieno saavutus nuorelle tekijälle. Mistä Koljonen haaveilee seuraavaksi?

“No seuraavaksi on vuorossa tietysti Sarjakuva-Finlandia, heh... Köh, ehkä pitäisi ensin se albumi tehdä... Albumi on siis suunnitteilla, ja näillä näkymin se on melkoisen pitkä projekti. Sitä ennen mi-nulla on työn alla pienlehti, joka valmistuneen Helsingin sarjakuvafestareille. Pari projektia on myös liittyen sarjoihin, joita aion tarjota eri lehdistöille.. ideoita riittää ja tekemisintoa myös. Blogi säilynee kiin-topisteenä, uusien kokeilujen areenana, uloshengityksenä ja terapeutina.”

“Puhuvat, että Ranskanmaalle kannat-taisi suunnata jos haluaisi ihan oikeasti elää tällä. En nyt tiedä siitä sen enempeä, mutta ranskanopinnot aloitan syksyllä. Saa nähdä mitä tulevaisuus sen suhteen tuo mukanaan.”

Hanna Koljosen kotisivut:
www.hannako.net.

Kemin 26. sarjakuvakilpailun tulokset löytyvät menestyneiden sarjojen kera netti-albumina osoitteesta:
<http://sarjis.gstdomain.net/toppopl/>